

Extra argument voor voorzorgbeleid rond hoogspanningslijnen

Recent wetenschappelijk onderzoek geeft volgens de Gezondheidsraad een extra argument voor voorzorgbeleid rond hoogspanningslijnen. Er zijn aanwijzingen dat leukemie zich vaker voordoet bij volwassenen die in de buurt van hoogspanningslijnen wonen. De magnetische velden rond hoogspanningslijnen vormen een mogelijke verklaring. Op de werkvloer, waar de blootstelling aan magnetische velden hoger kan zijn dan in de woonomgeving, zijn eveneens aanwijzingen gevonden voor een verhoogd risico op leukemie en op enkele andere onderzochte vormen van kanker en neurologische aandoeningen.

In Nederland geldt een voorzorgbeleid voor de afstand tussen hoogspanningslijnen en woningen om blootstelling aan magnetische velden in de woonomgeving te beperken. Dat beleid is mede gebaseerd op eerdere conclusies van de Gezondheidsraad dat leukemie zich mogelijk vaker voordoet bij kinderen die dichtbij hoogspanningslijnen wonen. Op verzoek van de minister van IenW heeft de Gezondheidsraad nu ook gekeken naar het risico op leukemie en andere vormen van kanker bij volwassenen en naar het risico op de neurodegeneratieve ziekten alzheimer, ALS, parkinson en MS.

In de beschikbare gegevens zijn geen aanwijzingen gevonden voor een verhoogd risico op de vier onderzochte neurodegeneratieve ziekten in de buurt van hoogspanningslijnen. Ook voor de meeste onderzochte vormen van kanker zijn geen aanwijzingen gevonden voor een verhoogd risico. Leukemie treedt mogelijk wel vaker op bij volwassenen die dichtbij hoogspanningslijnen wonen, net als bij kinderen. De Gezondheidsraad beschouwt dit als een extra argument voor het bestaande voorzorgbeleid voor hoogspanningslijnen en de aanbevolen uitbreiding daarvan naar onder meer ondergrondse hoogspanningskabels en transformatorstations.

De raad heeft ook gekeken naar blootstelling aan magnetische velden bij bijvoorbeeld elektriciteitsbedrijven, waar de blootstellingsniveaus hoger kunnen zijn dan in de woonomgeving. In onderzoek naar beroepsmatige blootstelling zijn aanwijzingen gevonden voor een verhoogd risico op ALS, alzheimer, leukemie en enkele andere vormen van kanker. Omdat niet duidelijk is vanaf welk niveau het risico mogelijk verhoogd is, adviseert de Gezondheidsraad om de beroepsmatige blootstelling aan magnetische velden uit voorzorg zo laag als redelijkerwijs mogelijk is te houden. Ook adviseert de raad om meer onderzoek te doen naar een mogelijk werkingsmechanisme en om de blootstelling aan magnetische velden zowel in de woonomgeving als in de werkomgeving goed te monitoren, omdat mede door de energietransitie het gebruik van elektriciteit waarschijnlijk zal toenemen.

De publicaties Hoogspanningslijnen en gezondheid: neurodegeneratieve ziekten (nr. 2022/13) en Hoogspanningslijnen en gezondheid: kanker bij volwassenen (nr. 2022/14) zijn te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Voor vragen kunt u contact opnemen met Gerard van Roon, tel. 06 117 97 052, e-mail: pers@gr.nl.